

บทคัดย่อ

การพัฒนาชุดโครงการวิจัย เดินตามพ่อ : การจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ของเกษตรกรตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน : ศึกษากรณีโจทย์ปัญหาของเกษตรกรและเครือข่ายเกษตรกรตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อทราบโจทย์ปัญหาของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่เป้าหมาย ในการนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการแก้ปัญหาคความยากจนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างยั่งยืน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาเงื่อนไขหรือปัจจัยของชุมชน เกษตรกร และเครือข่ายการเรียนรู้ของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ที่นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จนประสบความสำเร็จ (2) เพื่อศึกษาบริบทชุมชน และวิเคราะห์โจทย์ปัญหาของชุมชน เกษตรกร และเครือข่ายการเรียนรู้ของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ที่นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย พบว่า

เงื่อนไขหรือปัจจัยของชุมชน เกษตรกร และเครือข่ายการเรียนรู้ของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ที่นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จนประสบความสำเร็จ ซึ่งได้จากการสังเคราะห์เอกสารและจากชุมชนตัวอย่าง ทั้ง 32 ชุมชน สามารถสรุปเงื่อนไขหรือปัจจัยในการดำรงอยู่ได้ ดังนี้

1. ทูทางสังคม

ทูทางสังคมถือเป็นปัจจัยภายในที่ปรากฏอยู่ในชุมชนแต่ละชุมชนเอง ซึ่งก่อให้เกิดพลังความร่วมมือที่จะขับเคลื่อนชุมชนเพื่อแก้ไขและพัฒนาให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน ซึ่งทูทางสังคมดังกล่าวแบ่งออกเป็น

1.1 ทูมมนุษย์ ต้องเริ่มจากผู้นำ และ ชาวบ้านในชุมชน มีความรักใคร่ ไว้นื้อเชื่อใจ มีน้ำใจและเอื้ออาทรเพื่อนมนุษย์ มีความเชื่อในระบบคุณค่า และหลักศีลธรรมที่ดี เช่น มีคุณธรรม มีวินัย ความซื่อสัตย์ จิตสำนึกสาธารณะ ฯลฯ

1.2 ทูทางสถาบัน กลุ่ม / เครือข่าย ต้องมีความเป็นปึกแผ่น ร่วมคิด ร่วมทำ มีความเป็นชุมชน ซึ่งได้แก่ สถาบันทางศาสนา สถาบันการเมือง สถาบันการศึกษา รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ เช่น องค์กรพัฒนาภาคเอกชน องค์กรชุมชน ชมรม อาสาสมัคร สื่อมวลชน สถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก

1.3 ทูทางวัฒนธรรม มีความเชื่อ มีจิตสำนึก มีวัฒนธรรมประเพณียึดโยงกัน ทำให้
 คนอยู่รวมเป็นกลุ่ม

2. ทูทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทูทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึง ทำเลที่ตั้งของชุมชนที่อยู่ในภูมิ
 ประเทศที่สภาพทางภูมิศาสตร์อุดมสมบูรณ์ หรือยังสามารถอนุรักษ์ พื้นฟู ทรัพยากรเหล่านั้นให้
 เป็นฐานในการดำรงชีวิตของชุมชนได้ รวมทั้งการเข้าถึงหรือการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
 สิ่งแวดล้อมของชุมชนด้วย

3. ทูทางความรู้ สติปัญญา / เทคโนโลยี

ทูทางความรู้ สติปัญญา / เทคโนโลยี ซึ่งหมายถึง องค์ความรู้ที่เป็นทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น
 และองค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีอยู่ในชุมชน และมีการถ่ายทอด
 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในชุมชนเองและจากการยอมรับจากภายนอก

4. นโยบาย / กระบวนการพัฒนา จากภายนอก

นโยบาย / กระบวนการพัฒนา จากภายนอก หมายถึง กระบวนการทางนโยบายจาก
 หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จากภายนอกชุมชน ที่ได้ถูกนำไปใช้ในชุมชน หรือท้องถิ่นซึ่งปรากฏ
 อยู่ในรูปของการดำเนินการตามแผนงาน/ยุทธศาสตร์ หรือการทำโครงการต่าง ๆ (Implementation)
 ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อชุมชนท้องถิ่น

สำหรับการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาของชุมชน เกษตรกร และเครือข่ายการเรียนรู้ของ
 เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ที่นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ พบว่า ได้โจทย์
 งานวิจัยที่เกิดจากการพัฒนาโจทย์ร่วมกันระหว่างภาคที่เกี่ยวข้องในชุมชน ซึ่งได้แก่เรื่อง
 (1) กระบวนการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชน
 ตำบลดอนกลอย อำเภอหนองขาหย่าง จังหวัดอุทัยธานี (2) การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ
 เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเข้มแข็งในระดับครอบครัวและชุมชน ของกลุ่มลี้จะออมทรัพย์
 บ้านหนองจิกยาว ตำบลตุ๊กคู่ อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี (3) การเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิตและ
 ผู้บริโภคข้าวปลอดภัย ของชุมชนตำบลตุ๊กคู่ อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี (4) การพัฒนา
 ผลิตภัณฑ์แบบครบวงจร ของกลุ่มหัตถกรรมบ้านตะกรุด ตำบลเมืองกาฐัง อำเภอบ้านไร่ จังหวัด
 อุทัยธานี (5) การยอมรับนวัตกรรมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของชุมชนตำบลป่าอ้อ อำเภอลานสัก จังหวัด
 อุทัยธานี และ(6) การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเข้มแข็งของ
 เครือข่ายสถาบันการเงินเพื่อสวัสดิการบ้านหนองจิก ตำบลหนองยาง อำเภอหนองฉาง จังหวัด
 อุทัยธานี

Abstract

The research programs development Keep on the father : Learning network management of farmer as his's majesty sufficiency approach for sustainable poverty solving : The case study of question of farmer and farmer network as his's majesty sufficiency approach for poverty solving. This research has main objective as question of farmer target area in implement sufficiency approach to soundness and sub objective as (1) To study community condition / factor farmer and farmer learning network as community model thus success implement his's majesty sufficiency (2) To study community context and community problem analysis farmer and farmer learning network in target area his's majesty sufficiency approach and this research has qualitative methodology

The finding as

The community condition / factor farmer and farmer learning network in target area his's majesty sufficiency approach and finding from documentary synthesis of thirty-two and summative as

1. Social Capital as ; internal factor is composed of community and each appeared so cooperative power as community move as develop and solve community. classification as

1.1 Human Capital ; to begin leadership and native community commitment , and man of take care, value system reliable, and moral

1.2 Institutional Capital ; group and network as cooperative and participatory and communitylisation as ; political institutional etc.

1.3 Cultural Capital ; belief, conscious and cultural/traditional linkage

2. Natural and Environment Capital ; this meaning to location ,soundness climate and geography have abundant and that lifestyle base

3. Knowledge Wisdom and Technology Capital ; this meaning body of knowledge as local wisdom, innovation and technology in community and exchange within community and external Access

4. External Development Process and Policy ; external development process and policy as public and private to implement and direct impact community

From community problem analysis finding as the issue that (1) Learning process and network learning through his's majesty sufficiency success approach of Tambon Dongoy Amphur Nongkrayang Uthaitanee Province (2) Applying his's majesty sufficiency for family and community of Tambon Talukdoo Amphur Nongkrayang Uthaitanee Province (3) Linkage network producer and consumer of saving rice in Tambon Talukdoo Amphur Nongchang Uthaitanee Province (4) The development of handicraft group Baantakrud Tambon Noangkayang Amphur Banrai Uthaitanee Province (5) The recognition of organic fertilizer. innovation of Tambon Phaoar Amphur Lansuk Uthaitanee Province (6) Applying his's majesty sufficiency for financial welfare institute Bannongjig Network Amphur Nongchang Uthaitanee Province.